-: మన్మధావస్థలు :-

స్త్రీని పొందవలెనని పురుషుని మనస్సులోను, పురుషునిపొందు బడయవలెనని స్త్రీ మనస్సులోను ప్రాదుర్భవించే కోరికకు కామము అనిపేరు. ఈ కామమున్న గుణం పుట్టుకనుండి అజ్ఞాతంగా స్త్రీ పురుషుల మానసంలో బీజప్రాయంగా ఉండి యౌవనోదయముతో

స్ఫుటంగా వ్యక్తం అవుతుంది. ఆలుమగలు తమ సంతానానికి ఏమిటనే విచ్చలవిడిగా సంచరించేచోట్ల యీగుణము యౌవనము యొక్క రాకకు పూర్వమే వారిమనస్సులో రూపొంది వారి స్వభావానికీ వర్తనానికి చేటు తెస్తుంది. అందుచే ఆలుమగలు తమసంతానమునకు మూడేండ్లు వచ్చినదిమొదలు వారియెదుట విచ్చలవిడిగా శృంగార భావభావితులై చరింపరాదు.

కామము అనే యీగుణముయొక్క దైవభావనయే మన్మథుడు. ఈమన్మథుడు లేక కామముయొక్క శరీరములోపదిరకాలు అవస్థలు యేర్పడతాయి. వానికే మన్మథావస్థలనిపేరు. అవిక్రమంగా వివరింపబడుతున్నాయి. యీ అవస్థలన్నిటియందు పూర్వావస్థ ప్రబలంగా ఉన్నప్పుడుమాత్రమే వుత్తరావస్థ జనిస్తుంది. పూర్వావస్థ దుర్బలంగా వుంటే తరువాతి అవస్థ జనింపదు.

1 అభిలాష :— వయస్సులోవున్న సుందరివంక పురుషుడు, లేదా సుందరుడైన పురుషునివంక యువతి కోరికతో చూడడం జరిగితే ఆ అవస్థకు అభిలాష అనిపేరు. ఇక్కడ కామము లేక మదనుడు మొదటి మెట్టుమీద వున్నట్లులెక్క.

2 చింత :— స్త్రీ పురుషులు తమకంటికి మనస్సుకు నచ్చిన స్త్రీమూర్తులను ఎందరినో చూస్తూ ఉంటారు. కాని వారు తత్కాలంలో కొంత అభిలాష కలవారైనప్పటికి తరువాత ఆ సుందరులనే తలచుకొంటూ కూర్చుండరు. మరచిపోతారు అలా మరచిపోవుట జరిగితే "అభిలాష" అనే అవస్థ దుర్బలమైనదని గ్రహించాలి. కాని కొన్నిచోట్ల అలాకాక తాము సాభిలాషగా చూచిన సుందరాకారం వారిమనస్సులో నిలచిపోయి వారికి మాటి మాటికి గుర్తువస్తుంది అలా గుర్తువచ్చినప్పుడు వారియందలి కోరిక కొంతబలాన్ని పొంది రెపరెపలాడుతుంది. ఇదిగో! కామముయొక్క ఈస్థితి 'చింత' అనబడుతుంది.

3 అనుస్మరణము - ఏదో ఒకటి రెండుసార్లు గుర్తైవచ్చి కోరిక కొంతబలాన్ని పుంజుకొన్నప్పటికి సాధారణంగా అది అంతటితో

ముగుస్తుంది. కాని కొన్నిచోట్ల తాము మొదట చూచిన రూపము, తమ మనస్సులో కోరిక పుట్టించిన రూపము మనస్సునుండి తొలగిపోక మాటిమాటికి కల్లోలాన్ని సృష్టిస్తూ దానినిగూర్చియే భావించేటట్లు చేస్తుంది. ఈవిధంగా మాటిమాటికి ఆరూపాన్ని భావించుటవలన మన స్సులోని కోరిక పూర్వముకంటె బలముకలదిగా మారుతుంది. ఇట్టిస్థితి 'అనుస్మరణము' అనబడుతుంది.

4 గుణకీర్తనము :- అనుస్మరణస్థితి ప్రబలముగా ఉన్న స్త్రీ పురుషులు తాము ప్రేమించిన వారినిగూర్చి భావించుటతోనే మాత్రమే తృప్తి చెందరు. వారు తమ ప్రియతములయొక్క గుణాలను, వర్తనమును తెలిసి కొనుటయందు, తెలిసిన గుణవర్తనములను తమలో తామైకాని, లేక ప్రాణమిత్రుల యెదుటకాని మాటిమాటికి కొనియాడుటయందు ఆసక్తి చూపుతారు ఇట్టిపరిస్థితి "గుణకీర్తనము" అనబడుతుంది

5 ఉద్వేగము – గుణకీర్తనమువలన కూడ కోరికకు బలం పెరుగుతుంది. అలాకోరిక మిక్కిలి బలముకలదైనపుడు అది తీరితేసరే! అదితీరకపోతే అట్టి ప్రబలమైన కోరికగల స్త్రీ పురుషులు ఏదో ఆవే శాన్ని ప్రదర్శిస్తూవుంటారు. వారి మనస్సులోని ఈకోరికయొక్క స్వరూపం తెలిసినవారు మాత్రమే వారి ఆవేశానికి కారణం గ్రహించ గలుగుతారు. ఇతరులకు వారి ఆవేశము కారణరహితమనిపిస్తుంది. ఇట్టిస్థితి 'ఉద్వేగము' అనబడుతుంది.

6 విలాపము – ఉద్వేగావస్థయందు కూడ కోరిక తీరక ఆ ఉద్వేగము ప్రబలముగా ఉన్నప్పుడు ఆ అవస్థకు చిక్కిన స్త్రీ పురుషులు ఏకాంతములో విలపిస్తారు. ఇట్టిఅవస్థ 'విలాపము' అనబడుతుంది.

7 ఉన్మాదము :- ఉన్మాదము అనగా పిచ్చి. విలాపా వస్థయందుకూడ కోరికతీరక ఆ విలాపావస్థ ప్రబలంగా వుంటే ఆ స్త్రీ పురుషులు ఉన్మత్తులు (పిచ్చివారు) అవుతారు. ఈ అవస్థ ఉన్మాదావస్థ అనబడుతుంది.

8 వ్యాధి :- ఉన్మాదావస్థ యందైనను కోరికతీరనిచో ఆ స్త్రీ పురుషులు వ్యాధిగ్రస్తులు అవుతారు. ఇట్టి అవస్థకే 'వ్యాధి' అని పేరు.

9 జడత్వమ :- 'వ్యాధి' అనే అవస్థకు చిక్కిన స్త్రీ పురుషులు కొలదికాలములో జడులు (మందులు మూర్ఖులు) అవుతారు. అనగా పిలిస్తే పలుకరు. ఒకదానికొకటి సమాధానము చెప్పతారు. ఈ అవస్థకు 'జడత్వము' అని పేరు.

10 మరణము :- జడావస్థ క్రమముగా మరణమునకు దారితీస్తుంది. అలా ఎవరైనా తాము ప్రేమించినవారిని పొందజాలక జడులైనపుడు కొలదికాలంలో వారు మృతిచెందుతారు.

ఈ మన్మథావస్థలు 'రతిరహస్యము' మున్నగు గ్రంథముల యందు దీనికంటె కొంత భిన్నముగా చెప్పబడ్డాయి. ఏమైనా అన్నిటి సారము ఒక్కటే. కామము ప్రబలమై వున్నప్పుడు అది నెరవేరాలే కాని నెరవేరకపోతే మృత్యువుదాకా మెట్లెక్కుతుంది. అది అలా మెట్లు కడుతూ ఉన్నప్పుడు దీనికి చివరిమెట్టు మృత్యువే అనిగుర్తించి ఎల్లరు జాగ్రత్తపడుట అవసరం. కాని తాము అనుభవించే అవస్థ తీవ్రంగా ఉండనపుడు అది అంతటితో ముగుస్తుందే కాని ముందుకు పోదు. ఈవిషయమెరిగి వివేకముతో వ్యవహరించాలి.

—: బాల - యువతి - ప్రౌఢ - వృద్ధ :—

వెనుక చెప్పిన హరిణీ - బడబా - హస్తినీ జాతిస్త్రీలు వయోభేదమునుబట్టి ఒక్కొక్కరు 'బాల - యువతి ప్రౌఢ - వృద్ధ' అని నాలుగు రకములుగా ఉంటారు.

బాల :- పదునారు సంవత్సరములకు లోపు వయస్సుకల బాల అనబడుతుంది.

యువతి :- పదునారు సంవత్సరములు దాటి ముప్పది సంవత్సరములకు లోపు వయస్సుకల ,, యువతి లేక తరుణి అనబడుతుంది.

ప్రౌఢ :- ముప్పది సంవత్సరములు దాటి ఏబది సంవత్సరములకు లోపు వయస్సుకల వనిత "ప్రౌఢ" లేక అభిరూఢ" అనబడుతుంది.

వృద్ధ - ఏబది సంవత్సరములు దాటినమీాదట వనితకు వార్ధక్యము వచ్చినటులే. ఆమె వృద్ధ అనబడుతుంది.

ఇట్లు వయోభేదము ననుసరించి నాలుగు రకములుగా ఉన్న వనితలయందు బాల - గ్రీష్మ శరత్కాలములయందు (జ్యేష్ఠ ఆషాఢ మాసములు - ఆశ్వయుజ కార్తిక మాసములు) భర్తకు మిక్కిలి సుఖాన్ని అందిస్తుంది.

స్త్రీలకు పదమూడు పదునాలుగు సంవత్సరములు వచ్చేసరికే పురుషాంగత్యమునకు అర్హమైన శరీరపుష్టి అవయవస్థితి ఏర్పడుతుంది. ప్రాచీనులు కన్య రజస్వలయగుటకు పూర్వమే ఆమెనువివాహం చేసెడివారు. రజస్వల అయినంతనే ఆలుమగలకు సాంగత్యము (శోభనము) ఏర్పరచేవారు. అట్టివైన ప్రాచీన వివాహ పరిస్థితులయందు పురుషుడు బాలను అనుభవించుటకు అవకాశము ఉంటుంది. ఇప్పుడు అట్టి వివాహాలు అరుదు అయ్యాయి. కానిఅసలే నశించిపోలేదు. అట్టి వివాహితులైనవారు గ్రీష్మ శరత్కాలములు తమకు అధిక ఆనందజనకములని గ్రహించాలి. ఎందువల్లననగా బాలయొక్క శరీరము పల్చగా ఉంటుంది. గ్రీష్మమునందు ఎండ వేడిమి ఎక్కువగా ఉంటుంది. అందుచే ఆసమయంలో మిక్కిలి పుష్టికలిగి బలిసిన శరీరముకల యువతికంటె బాలయొక్క పొందు ఆనందాన్ని కలిగిస్తుంది. అట్లే శరత్తునందు ఎండలు వెనుకబట్టినను చలిపూర్తిగా ప్రవేశించనందున పృథుశరీరము (పెద్దశరీరము) కంటె అల్పశరీరము సుఖకరమై వుంటుంది. ఒకవిధంగా చూస్తే బాల సాంగత్యమునకు సమయనియము లేదనియే చెప్పాలి. బాలా సాంగత్యమునకు ఏసమయమున ఆచరించినను, పురుషునకు

ఆనందమే కలుగుతుంది. దీనివలన పురుషుని బలము తరుగదు. పైగా పెరుగుతుంది.

యువతి లేక ప్రౌఢ అయి ఉన్న భార్య హేమంత - శిశిరముల యందు (మార్గశిర పుష్యమాసములు - మాఘ ఫాల్గున మాసములు) భర్తకు మిక్కిలి సుఖం కలిగిస్తుంది. ఏమంటే యువతీ శరీరము ప్రౌఢ యొక్క దేహము మిక్కిలి పరిపుష్టంగా ఉంటుంది. ఆకాలముకూడ విపరీతమైన మంచుకు, చలికి నెలవై దేహపుష్టికల భార్యాసాంగత్యము మిక్కిలి సుఖాన్ని అందిస్తుంది. కాని యువతీ సాంగత్యమువలన పురుషుని బలం తగ్గుతుందని, ప్రౌఢాసాంగత్యము భర్తకు వార్ధక్యాన్ని (ముసలితనము) దగ్గరచేస్తుందని శాస్త్రకారుల అభిప్రాయము. భార్యకు వయస్సు గడుస్తూవుంటే భర్తకుకూడ వయస్సు గడవడం, ఆవిధంగా వార్ధక్యానికి సన్నిహితుడు కావడం సత్యదూరం కాదు.

ఇక యేబదియేండ్లు దాటినవనిత స్వయంగానే మన్మథవ్యాపారానికి అంతఉత్సాహము కలిగివుండదు. ఆమెతోబాటు సమానంగా పండుతూ వచ్చిన ఆమెభర్తయందు కూడ భార్యను కలియవలెనన్న కోరిక సన్నగిలుతుంది. అట్టిదంపతులు ఎడనెడ శారీరకంగా కలుస్తూవున్నా, వారు తాము యౌవనంలో అనుభవించిన సుఖానందముల సంస్మరణతోడనే ఎక్కువగా ఆనందించేవారై, ఆయా విషయాలు త్రవ్వి చెప్పుకొంటూ ఒకనిండైన శరీరసాంగత్య రహితమైన సుఖాన్ని అనుభవించడం జరుగుతుంది.

బాల అయి ఉన్న భార్యను ఆమె కూర్చుండివున్న సమయము నందే భర్త యేవో మాటలుచెప్పి, లేదా అల్పములైన ఆలింగన చుంబనాదులచే రతికి ఉన్ముఖురాలుగా చేసుకోవాలి. యేమంటే ఆ వయస్సులో ఆమెకు లజ్జ ఎక్కువగా వుంటుంది. స్వయంగా వచ్చి భర్త శయనించిన శయ్యపై శయనించదు. అందుచే ఆమెను కూర్చుండి ఉన్నపుడే లాలించి అనుకూలంగా చేసికొనడం తగివుంటుంది.

యువతి బాలవలె కాక సిగ్గును పెడగానెట్టి భర్తతోడి పొందునకు పరిచిత అయివుంటుంది. అందుచే ఆమెను భర్త, శయ్యపై శయనించి వున్నపుడే ఆలింగన చుంబనాదులనే లాలించి రతిక్రీడకు వున్ముఖురాలుగ చేసికొనడం తగివుంటుంది.

ఇక ప్రౌఢావస్థలో అడుగుపెట్టిన వనితయందు లజ్జకాదు కాని, అట్టిదైన లక్షణం కనబడుతుంది. ఆమె భర్తశయనించిన శయ్యపై స్వేచ్ఛగా వచ్చి కూర్చుంటుంది. కాని అతనిలో ఆమెను కలియవలెనన్న లక్షణం కనబడినంతనే 'ఎల్లప్పుడు ఇదేపనియా ?' లజ్జా మధురంగా తిరస్కరించి వెళ్లిపోయే లక్షణం ఏర్పడుతుంది. అప్పుడు పురుషుడు ఆమె లేచివున్న ఆస్థితియందే ఆలింగన చుంబనాదులనే ఆమెను అంకెకు తెచ్చుకోనాలి.

ఏపరిస్థితియందును పురుషుడు భార్యయందు రతికి తగినఆవేశము యేర్పడుటకుముందు రతికి ఉపక్రమించకూడదు. బాగా చలిగా వున్నప్పుడుమాత్రమే ఎండవలన సుఖం. ఆచలి లేనపుడు ఎండవలన సుఖమేర్పడదు సరికదా దుఃఖము కలుగుతుంది. అట్లే మనస్సులో తగినంత కోరిక ఉన్నపుడే రతివలన సుఖము. ఆకోరిక లేనపుడు రతివలన సుఖముండదు. బాధకలుగుతుంది. ప్రియురాలి మనస్సులో రతియందు కోరికలేనపుడు ప్రియుడు రతికి ఉపక్రమిస్తే ఆమెకు సుఖముండదు. ఆమె బాధపడుతుంది. అట్లు బాధపడుతూవున్న వనితతోడి సాంగత్యమైనందున ఈ పురుషునకు తగినంత సుఖముండదు. అందుచే భార్యలో కోరికలేనపుడు పురుషుడు ఆలింగనాదులచే మొదట ఆమెలో బాగా కోరికను ప్రేరేపించి పిమ్మటనే రతికి ఉపక్రమించాలి.

మిక్కుటమైన కోరిక మనస్సులో కలిగినపుడు స్త్రీలు అంతవరకు ప్రదర్శించిన లజ్జను పరిత్యజిస్తారు. దీర్ఘంగా నిట్టూరుస్తారు. వారి ముఖంమీద చిరుచెమట పొటమరిస్తుంది. వారు యేదో అనిర్వచనీయమైన వికారభావాన్ని పొందినట్లు కానవస్తారు. అప్పు

డప్పుడు అబ్బా ! అయ్యో ! అన్నమాటలుకూడ పలుకుతారు. వీనిని బట్టి భార్యామానసంలో కోరిక సెగలు ఎగయుస్తోందని గ్రహించి పురుషుడు రతికి వుపక్రమించాలి.

అలా భర్తచే లాలింపబడిన వనితకు రతియందు తృప్తి తొందరలో కలుగుతుంది. అంతేగాదు, ఆమె అనుభవించే సుఖ పారవశ్యముకూడ ఎక్కువగా వుంటుంది. ఇట్లు భర్తచే లాలింపబడి సుఖించే వనిత భర్తను ప్రాణాధికంగా ప్రేమిస్తుంది. ఆమె భర్తకొరకు ప్రాణాలనుకూడ తృణప్రాయంగా అర్పించగలదై వుంటుంది చనిపోయిన మీదటకూడ ఆమె ఆపరలోకాలలో తనభర్త ఎక్కడ వున్నాడో వెదకికొని అక్కడకే చేరుకొంటుంది – అని ప్రాచీన కామశాస్త్రకారుల మాట. లాలించి రమించే భర్తపై వనితకు యేర్పడే అనురాగం ఇంతటిది. పురుషు డీవిషయమును గుర్తించి తాను సుఖించి ఆమెకు సుఖమును కల్పించాలి.